Szerkesztőség és kiadóhivatal
Szécsényi-utcza SIMON-ház Kuna József ur kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASAGI LAP.
A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.
Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve
Egész évre . . . . . 10 frt — kr
Félévre . . . . . 5 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . . . . . 1 frt — kr.

Hirdetési dij:
Ot-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamet magában foglalt apróság sora 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890. Debreczen. Csütörtök, Október 2. 191. szám.

A dedreczeni nemzetközi baromfi-kiállitás.

Debreczen, okt. 2.

(Z—i.) Ujvárosi, mike-pércsi asszonyok tele háttal járnak be Debreczenbe, és tele pénzes zacskóval térnek vissza házitüzhelyűkhöz. Mikor minek mi az ideje, elárasztja ez az élelmes népség a sokat fogyasztó debreczeni piaczot, turóval, vajjal, zöldséggel, legfőképen pedig baromfival és tojással.

Más falubeliek, az élhetetlenek, irigykedve gondolnak arra a sok ezer forintra, a mi évente vándorol a szorgalmas ujvárosi, pércsi asszonyok zsebébe. Pedig okosabb cselekedet volna a sopánkodás, irigykedés helyett, ha ők is minden héten be emelnének nehánypár csirkét, nehány száz tojást a debreczeni vásárra. Még le is verhetnék ebben a versenyben az ujvárosiakat, pércsieket.

Mert — és ez már nem irigylésre méltó — az ujvárosi sváb asszonyok csirkéi ma is épen annyi hust adnak, tojásaik ma is olyan aprók, mint ötven esztendővel ezelőtt, a különbség csak annyi, hogy ötven esztendő után háromszor, négyszer drágábban adják. Holott ma már háromszor—négyszer félszáznál több szárnyas-fajban válogathat a tenyésztő, hogy a szárnyasnak akár husáért, akár tojásáért fizettessen magának nagy árakat; és még a helyi piaczokon kivül pedig nyitva áll előtte egész Európa piacza.

Erre fogja figyelmessé tenni a közönséget a ma megnyitott nemzetközi baromfi kiállitás. — Az itt együtt látható keresztezett és nemesitett fajok gyönyörü példányai fognak tanuskodni az okos és szakszerü tenyésztés bámulatos eredményeiről; e szemmel látható példák vezetik a szemlélőt arra a megyőződésre, hogy a baromfi tenyésztésben is szakitani kell a régi slendrián, paraszt gazdálkodással, s azt fölcserélni az ép annyi költséget és fáradságot igénylő, de gondosabb és helyesebb tenyésztési rendszerrel; itt fog a közönség felbuzdulni, látva a roppant különbséget, hogy a fölfrissités hiányában századok alatt elcsenevészedett hazai közönséges tyuk fajtánk helyett ezeket a husra, alakra, természetre nézve sokkal különb uj, és keresztezett fajokat honositsunk meg.

A tenyésztők buzgalma, a kik ezeket a remek állatokat nevelik, s maga ez a kiállitás gazdag gyüjteményeivel tehát nagyon komoly figyelmet érdemel. Mert nem kevesebb a czélja, mint uj és magas lendületet adni ezen a környéken üzött baromfitenyésztésnek, a mezei gazdálkodás ezen rendkivül fontos s hazánkban különösen nagyon jövedelmezővé válható mellékágának. Sőt némely országokban olyan jelentőségre emelkedett, hogy a mezei gazdálkodás egyik fő ágának tekinthető, s ez képezi a jövedelmeknek leggazdagabb forrását.

Az amerikai Egyesült Allamok 410 milliót vettek be egy esztendő alatt buzából, 250 milliót tejből és tejtermékekből, ellenben 540 milliót baromfiakból. Francziaország baromfi kivitele felül van a 300 millión, hazánkból is olyan jelentékeny a szárnyasok exportja, hogy az utólsó három év alatt átlag meghaladta a 10—10 millió értéket; — pedig a kivitel legnagyobb részét a mi elkorcsosult hazai közönséges fajtánk adta s a régi, paraszt tenyésztés állitotta elő.

E kiállitáson látható bámulatos alaku és nagyságu szárnyasoknak tenyésztése, vagyis az okszerü baromfitenyésztés nem luxus, nem uri passió, sokkal inkább a szegényebb, alsóbb rendü néposztálynak áll érdekében azt minél előbb és minél nagyobb mértékben fölkarolni, hogy a gabona aljakat és a kivitelre nem alkalmas gabona nemüeket busásan értekesithesse, hogy családja fentartására szükséges jövedelmeit ez uton is emelje.

Ha majd a majorságokon, falvakon Cochin fajokkal keresztezett kitünő uj faj tyukokat, a minden haszon czélnak legjobban megfelelő Plymaut-okat, az óriási emdeni ludakat, a pompásan jövedelmező pekingi kacsákat tenyészti nagy mennyiségben a magyar földmivelő: helyébe mennek a baromfi kereskedök, s ugy szedik össze tőle vaggon számra jó pénzen a szárnyasokat, meg a tojást, hogy elszállitsák külországokra.

Püspök Ladányon lakik egy baromfi és tojáskereskedő, a ki egyetlen egy év alatt csupán vasuti szállitási dijban 50000 frtot fizetett ki a mi csenevész honi tyukjainak csirke és tojás produkcziói után.

Menyivel fényesebb eredmény lesz elérhető, ha gazdasszonyaink a mennyiség mellett a minőségre is nagy sulyt fektetnek, ha a szárnyas-tenyésztésben helyesebb rendszert követnek, a hazai fajokat uj, nemes fajoknak tisztán tenyésztésével és keresztezésével, fölcserélik, illetőleg megjavitják.

A kiállitáson azonban nem csupán a haszon-szárnyasok száz meg száz faja, osztálya látható, kiállitva vannak ott olyan válfajok is, a melyeknél nem a hus vagy a tojás produktcióra törekedtek a nemesitők, hanem bizonyos külsőségekre, ugy nevezett kellékekre. Ezek a luxus fajok, a melyek alakjuk, szinök vagy tollazatok küllönlegességénél fogva birnak értékkel.

A kiállitás egyik gazdag látni való és gyönyörködtető osztályát képezi a gazdag galamb kiállitás. A galambok a tyukokhoz, kacsákhoz, libákhoz képest ugyan aránylag kevés gazdasági értékkel és érdekkel birnak: mindazáltal az ornothologiában nevezetes szerepet töltenek be s tenyésztésők nem csupán szép, kellemes toglalkozás, de hasznos is,

Ugyanilyen elbirálás alá esik az éneklők és különféle diszmadaraknak osztálya, a mely hasonlóképen gazdagnak és érdekesnek mondható,

A debreczeni kiállitás baromfi tenyésztésünknek gyors és nagy haladását jelenti. Hazánkba 1885-ben, az országos kiállitással kapcsolatban tartották az első baromfikiállitást. Az ott kiállitott szárnyasoknak $^7/_8$-a külföldi tenyésztőké volt csak $^1/_8$-rész származott a belföldről, a dijakat is többnyire külföldi kiállitók vitték el. — Az azóta rendezett kiállitások folyton javuló helyzetről tanuskodnak, s a belföldi tenyésztők viszonya a külföldiekhez ellenkezőre változott. — Sőt az idei bécsi mezőgazdasági kiállitáson a magyar házi szárnyasok megverték az osztrák és külföldi házi szárnyasokat.

De ez még csak azt jelenti, hogy a fajok minőségére nézve baromfi tenyésztésünk bátran versenyezhetik az idegennel, de azt még nem jelenti, hogy a tenyésztés terjedelme versenyképes eredményt ért volna el a mennyiségre nézve is.

Erről csak azok a nagy számok tanuskodhatnának, a melyeket áruforgalmi statisztikánkban a baromfi kivitel czime alatt szeretnének mielébb látni.

Hogy nem sokára elérkezik ez idő is azt bátran reményelhetjük haladásunk eddigi méve után s azon buzgalomból, a melylyel egyes tenyésztők, a tenyésztés előmozditására alakult egyletek, köztük a fiatal, tetterős debreczeni, sikeresen munkálkodnak.

A ma megnyilt kiállitást, mely nem csak hasznos tanulságokat nyujt, hanem a nemes fajok beszerzésére és meghonositására is kedvező alkalmat és módot kinál, melegen üdvözöljük.

A német csaszár királyunknál. Vilmos német császár és Albert szász király tegnap Bécsbe érkeztek, a hol a lakosság lelkes fogadtatása mellett tartották be fényes bevonulásukat a schönbrunni kastélyba. A két hatalmas uralkodó a legszivélyesebben üdvözölte, megölelte és megcsókolta egymást.

Ministertanács. Tegnap Szapáry gróf elnöklete alatt több órán át tartott miniszteri tanácskozás volt. Mint értesülünk a közigazgatási reformok egészére nézve, annak főbb irányelveit illetőleg, a cabinet tagjai kö-

---

A „Debreczeni Ellenőr" tárczája.

Egy szegény ember története.

(Naplótöredéke.)

Irta Vértesi Gyula.

(Folytatás.)

Az ablaknál áll a Margit varróasztala, feje fölött csinos kis kalitkában kanári madár.

Margit kis fehér kötönyéjében, a konyha tüzétől kipirult arczczal behozza az egyszerü étkeket.

A turós csuszát, a jó töltött káposztát, kolbászszal.

Talán életemben sem esett még ilyen jól semmi sem, mint ma este.

Azután elkezdtünk beszélgetni, s úgy eltelt az idő, hogy azon vettük észre magunkat: hogy az asztalfőn a nagymama szép csendesen alszik, mellettem pdig az én Géza öcsém szunyókál.

No én nem tudtam az egész éjjel aludni Mindég előttem volt a kipirult arczu szép leány. S mikor elaludtam, is, mindég róla álmodtam, mindenféle zürzavaros dolgokat.

Valószinüleg megterheltem a gyomromat, mást csak nem gondolhatok . . .

VI.

Margittal majd mindenuap találkoztam. Olyan nyájas, barátságos hozzám, de azt hiszem nem is tud másforma lenni senkihez sem.

Az estéket többnyire az ő szobájokban töltöm.

— Az öreg mama ott szunyókál börszékében a kályha mellett, mi pedig a nagy asztalnál ülünk.

Margit varr, én pedig olvasgatok valamelyik orvosi könyből.

Mert azt közösen elhatároztuk, hogy haszontalanul csak nem töltjük az időt.

De tulajdonképen mindakét foglalkozás csak titulus loquendi.

Mert ő is mentül kevesebbet varr s én is mentül kevesebbet olvasok.

S mikor elválunk, többnyire megkorholjuk egymást.

— Az a ruha sohasem lesz megvarrva.

— De még a doktori vizsga sem lesz egyhamar letéve . . .

Nem is való szegény embernek igy elfecsérelni az időt.

Még a Geza gyerek is egészen kikapott már rajtam.

A multkor el kezd beszélni, hogy minek fizetek én hiába ezért a szobáért, mikor ha itthon vagyok, úgy is mindég Margit néniéknél vagyok.

De hát utóvégre is, vétek-e ha az ember a hosszú napi munka után egy kis kellemes pihenőre vágyik.

Úgy érzem, mintha elfáradt lelkem minden ruganyosságát visszanyerné, mikor ugy néha, néha hosszan belenézek azokba a csodás fényü kék szemekbe.

Szegény szép szemek, beh kár is őket úgy rontani az éjjeli munkával.

D. hiába, a szükség nagy ur. A multkor is, mikor kérdezte tőlem, miért nem engedem hogy Géza elfogadja tőle a czukrot s én azt feleltem, hogy őt a hiába való költekezéstől akarom óvni, milyen bánatosan, milyen szomoruan mondta:

— Igaza van, mi nagyon szegények vagyunk.

Mikor az a ragyogó könycsepp aláhullott szép szeméből, ugy éreztem mintha a szivemre esett volna mázsányi teherrel. Istenem! miért is vagyok én ilyen szegény ördög.

Bolondnál bolondabb gondolatok rajzanak agyamban. Az álomképek egymást kergetik.

Gazdag vagyok, nagyon gazdag s minden kincseim oda rakom lábai elé, igaz gyöngysort füzök a nyakára, gyémánt diadémot szőke fürteire; ő azután fölém hajlik, szeme ragyog a boldogságtól s ajka halkan suttogja: Szeretlek . . .

Változik a kép.

Rongyos pinczelakásban vagyunk. A hidegtől dideregve egymás mellé huzódunk. Sovány karjaival átölel, ajka suttogja a szerelmi vallomást, de szeméből, megtört fényü szép szeméből, hullanak a könnyek . . .

Mintha valami nehéz álomból ébredtem volna fel.

A félig leégett gyertya ott pislog előttem.

A Margit szobájában is ég még a világ. Ablaka fehér függönyére lerajzolódik kedves, gyöngéd alakja, amint az asztal mellett öltöget szorgalmasan.

Jó éjt!

VII.

. . . . Sokszor elgondolom magamban, hogy tulajdonképen miért is járok én annyit Margitékhoz.

Utóvégre én is fiatal ember vagyok, bennem sem folyik vér helyett viz és azután régi közmondás, hogy nem jó a tüzzel játszani.

De hát ki játszik?

Sokkal komolyabb gondolkozásu vagyok, mintsem valami szerelmi viszony fejlődhetnék ki köztünk. Ajkam mosolyog, mikor e szókat irom; de a szivem mintha hangosan verne.

Pedig még gondolatnak is bolond. Én, egy ilyen szegény ördög megházasodjam?

Két koldusból egy koldus. S az a dupla koldus én lennék.

Egymagukban még csak elbirjuk a nyomor terhét, de az a kinok kinja, ha látjuk, hogy az szenved, a kit szeretünk

Szeretünk? Hát kit szeretek én?

Hogy néha elbeszélgetek véle, örvendek, ha látom, őszinték, bizalmasak vagyunk egymáshoz, ez csak barátság, nem szerelem.

Hogy rosszul esik szegénységét látnom s aggódom egészségéért, — az emberbaráti szeretet, ez orvosi kötelesség.

Nem szeretem.

Vajjon miért olyan kuszáltak e betük, mintha reszkető kéz irta volna?

VIII.

Nem mintha nem biznám magamban, de úgy hiszem legtanácsosabb nekem elköltözni e házból.

Tegnap fel is mondtam már. Pedig milyen nehezemre esik megválni régi szobámtól s attól a másik kedves kis szobától.

Mennyi boldog órát töltöttem el benne, most tudom, most érzem csak, mikor már válnom kell.

De nem maradhatok.

Hiszen könnyü azt úgy leirni, kimondani, hogy nem szeretem; de mikor a sziv minden dobanása tiltakozik ellene.

Hiába tagadom önmagam előtt, hiába nem merem kimondani, az édes mérget érzem vérem minden csöppében.

Neki meg sem merem mondani, hogy költözöm, iszonyu percz lenne reám nézve a bucsu percze.

Még Gézának sem mertem megmondani. Tudtam hogy szegénynek neki is rosszul fog esni itt hagyni Margit nénit!

Ma, hogy megtudta, egész nap olyan szomorú, olyan levert volt.

Szegény fiu! még ettől az egy örömtől is megfoszt ez a rossz bátyád,

(Folyt. köv.)

zött teljes egyértelmüség jött létre. Némely részletes intézkedésre, nevezetesen a hatáskörök természetére, terjedelmére és beosztására vonatkozólag, a jövő hét folyamán a közigazgatási reformot illető munkálat ujabb tanácskozás tárgyát fogja képezni. E tekintetből is azonban, a tanácskozások eddigi menetét figyelembe véve, szintén remélhető, hogy a függőben tartott részletkérdések hasonlóképpen teljes egyértelmüséggel lesznek meggondolhatók, ugy, hogy a közigazgatási javaslat még ez ülésszak folyamán törvényhozási tárgyalás alá lesz bocsátható.

A függetlenségi pártviszály. Az Egyetértés tegnap Kossuth Lajosnak Hermann Ottóhoz intézett terjedelmes levelét közli, melyben a függetlenségi párt kebelében legutóbb történtekkel foglalkozván, élesen ellene fordul Ugronnak. Ugron pártbontó eljárását Heroszt ratusi munkának nevezi, majd pedig az 1848. és 1849-iki elvekkel foglalkozik. Ő ugyan — ugymond — az utóbinak hive, de azt ajánlja a nemzetnek, hogy próbálkozzék meg a 48-as elvekkel, mint a hogy annak idején ő megpróbálkozott. Az akkor közbejött események az elveket lehetetlenné tették. Most alkalma van a nemzetnek ujra megkisérleni boldogulását a personalunióval és a pragmatica sanctioval. Ugron hir szerint válaszolni fog Kossuth ezen levelére.

E közben folynak a párt konferenciák s minden jel oda mutat, hogy a politikai küzdelmek viharа nem a törvényhozásban, hanem a párt klubbokban fog el zajlani. Kedden este összejött Ugon Gábor lakásán a függetlenségi párt tizenhárom tagja, kik programmjához csatlakoztak. Megállapitották a határozatot, melyet a tegnap esti értekezleten Ugron egyik hive készült előterjeszteni, ha Irányi határozati javaslata, mely szintén előterjesztendő ezzel meg nem egyeznék. A tegnapelőtti értekezlettől volt függővé téve az uj párt alakitás.

A függetlenségi párt mintegy negyven tagja is tanácskozást tartott kedden a pártkörben. Elfogadták az Lötvös javaslatát, mely kimondja először, hogy programjának magyarázgatását a párt szükségesnek nem tartja. A párt ma is az 1884-iki programm és a 48-as párt koliciójából kibocsátott manifestam alapjánál. Másodszor: a párt ellen felhasznált 49-ességi vádat, mint alaptalan rágalmat visszautasitja. Ez a konferenczia a párt két alelnökéül kijelölte a kirekesztendő Ugron Gábor és a lemondott Polonyi Géza helyére Justh Gyulát és Isaák Dezsőt.

Országgyülés.

Budapest, okt. 1.

Az országgyülés mindkét háza ma tartá első ülését a nyári hosszu szünidő után.

A képviselőházban a királyi leirat felolvasása után Péchy Tamás elnök időközben felgyült számos elnöki előterjesztést és jelentést tett.

Erre gróf Szapáry miniszterelnök javaslata folytán megállapitotta a ház a legközelebbi teendők sorrendjét.

E szerint a holnapi ülésben előterjesztetik az 1889-ki zárszámadás és a jövő évi államköltségvetés; pénteken választások lesznek s azontul a ház október 27-ig érdemleges ülést nem tart.

Most következtek az interpellácziók.

Gullner és Ugron Gábor a magyar nyelvnek a cabineti irodával, az osztrák hatóságokkal és a közös kormánynyal való érintkezésben állitólag történt és szándékolt mellőzése; Ábrányi Kornél pedig az ismeretes egri eset iránt interpellált.

Az interpellálók előadásukban rövidek, kimértek, és észrevehetőleg tárgyilagosak akartak lenni. A ház hangulata is igen nyugodt volt s az ellenzék padjain is csak itt-ott provokáltak ez interpellácziók egy-egy csöndes helyeslést.

Ülés elején megbizatott az elnök, hogy a ház szerencsekivánatait ő felsége születésnapja alkalmából okt. 4-én a trón előtt tolmácsolja.

—

A főrendiház ma déli 12 órakor tartotta a szünet után első ülését Vay Miklós báró elnöklete alatt. A mai ülésnek a királyi kézirat kihirdetésén s az elnöki beterjesztésen kivül egyéb tárgya nem volt.

Külföld.

Nihilismus az orosz hadseregben. A nihilismus behatolt az orosz hadseregbe is. Érdekes uj adatot közölt e részben egyik orosz tiszt, a ki a rovnoi hadgyakorlatokon résztvett. A „Neueste Müuchener Nachrichten“ varsói levelezőjének közlése szerint ugyanis Gurko hadseregében négy tisztet fogtak el, a kiknél a nemrég Genfben megjelent „az orosz hadsereg tisztjeihez“ czimü röpiratnak példányait találták meg, A lengyel socialis forradalmi párt által kiadott röpirat közös eljárást ajánl az oroszoknak a lengyelekkel és felszólitását a következőkben foglalja egybe „A jövendőbeli háboru szinhelyére, mint Oroszország szabad polgárai jőjjetek a népek szabadságának, egyenlőségének, testvériségének zászlóival s mi mindnyájan tárt karokkal fogadunk s közösen harczolunk majd veletek a szláv népek szabad egyesüléséért“. A jövendőbeli harcztér alatt Lengyelországot értik. A röpirat kifejti továbbá, hogy a mint Oroszország belügyeit az önkényes uralom intézi, azonképen Oroszország külpolitikáját is nem Oroszország érdekei, hanem a Romanov dynastia érdekei szerint vezetik. Végül szivére kötik az orosz tiszteknek, hogy mielőtt a küszöbön álló háboru kitörne, vegyenek példát a decabristákról és Dobrovin, Suchanov, Rogacsevl, Stromberg és mások példáit követve, a szabad Oroszországnak legyenek védelmezői.

A hollandi király halálán. Amsterdámból azt jelentik egyes külföldi lapoknak, hogy III. Vilmos hollandi király állapota annyira aggodalmas, hogy halála minden perczben beállhat. A csapatok készenlétben vannak, hogy az esetleges socialisticus zavargásokat elnyomják, Tindel őrnagy manifestuma, a melyben Mackay clericalis miniszteriumának szemére hányta, hogy a királyt a világtól teljesen elzárva tartják, nagy izgatottságot idézett elő az országban. Egy ujabb távirat szerint a király állapota már megnyugtatóbb.

Az orvosok állitólag ugy nyilatkoztak, hogy a beteg állapota nem ád különös aggodalomra okot. Azt hiszik, hogy a király nemsokára ismét foglalkozhatik a folyó ügyekkel. A király állapotáról hiteles forrásból a következőket jelentik: A király szombat óta nem dolgozhatott, mert vesebaja ujra jelentkezett s megtámadta idegrendszerét, ugy, hogy igen rosszul érezte magát. A tegnapi consultationál az orvosok meglepő erőben találták a királyt. Komoly aggodalomra egyáltalán nincs ok. A király nemsokára ismét megkezdheti rendes tevékenységét. Vinkhuyzen, a király orvosa, visszatért Hágába és egyelőre nem is szándékozik a laoni kastélyba menni.

Németország és Ausztria-Magyarország. A „Hamburger Nachrichten“ egy kétségkivül Bismarck herczeg által sugalmazott czikket közöl, Németországnak Ausztria-Magyarországhoz való viszonyáról, melyben az ellen tiltakozik, hogy valaha ausztrofil és russofil lett volna. Ő csak a kormányt attól akarta visszatartani, hogy az európai béke hátrányára a kiznrólag osztrák-magyar keleti politikát támogassa és azonkivül meg akarta akadályozni, hogy esztelen orosz üldözés által Németország Oroszországtól elidegenittessék. Oroszország belállapotai éppen most kevés rokonszenvet keltenek. A „Hamb. Nashr.“ őszintén örül a rohnstocki találkozás eredményeinek, melyek alkalmasak a világbéke fentartására.

Az uj ülésszak kezdetén.

Tegnap megkezdődtek az országgyülési tárgyalások. A hosszu szünet alatt az ellenzéki pártokon mindenféle surlódások, magyarázgatások, sőt feloszlási tünetek is mutatkoztak, melyek által a kormány pedig semmiképen sem érzi magát érintve.

Ha egyes miniszterek mint hazafiak, mint politikai barátai vagy ellentelei a pártok evolutiói által közelebbről talált férfiaknak, a bekövetkezett mozgalom iránt az egyik vagy másik irányban többé vagy kevésbé élénken érdeklődnek is, összeségükben csak egy czélt tartanak szemeik előtt: becsületes, lehetőleg gyors foganatositását a gróf Szapáry Gyula által a miniszterelnökség elfoglalásakor az országgyülés előtt kifejtett kormányprogrammnak, melyre nézve birja a nagy szabadelvüpárt egyhangu, feltétlen helyeslését, sőt az ellenzék egy részének csak gyengén meg klauzulált hozzájárulását is.

A kormány nem ismeri félre sem azt a nagy nyereséget, mely Ugron fellépésének lesz a következménye a törvényesen fennálló közjogra, sem ama intellectuális erők jelentőséges becsét, melyekkel gróf Apponyi és barátai járulnak a reform ügyéhez, midőn a kormány javaslataival szemben igazságos, objectiv álláspontra helyezkednek. Es nemcsak a kormánynak, hanem az egész szabadelvü pártnak csak kellemes és szivesen fogadott lesz, ha a reformviták alkalmából a mérsékelt ellenzék tagjai lassanként belátják, hogy mily szükségtelen, sőt illetéktelen további megmaradásuk az ellenzéken s levonják ebből a consequentiákat. De ez okból valamely fusionalis actiot életbe hivni vagy csak előmozditani is, egyszerüen felesleges lenne. Mindenkinek, a ki a belépést kéri, nyitva áll a szabadelvü párt, hacsak liberálisan gondolkozik, és a mint kitünteti magát a pártban, ugy kijut neki a megérdemelt suly magától.

A debreczeni nemzetközi baromfi kiállitás megnyitása.

A debreczeni nemzetközi baromfi-kiállitás ma reggel 9 órakor nyilt meg. Az ünnepélyes megnyitás lefolyása a következő volt:

A Margit fürdő diszesen fellobogózott vendéglőjének terraszán várták a kiállitás védnökének megérkezését a kiállitás elnöksége, s a rendező bizottsági tagok. A védnök: Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester megérkezésekor Nánássy Ferencz elnök őt a következő beszédel üdvözölte;

Nagyságos Polgármester ur!
Mélyen tisztelt urak!

Alig mult fél éve annak, hogy a debreczeni és vidéki gazdaközönség mezőgazdaságunk egyik elhanyagolt ágának, az okszerü baromfi-tenyésztés emelésére egy egyesületet létesitett.

Ezen egyesület azzal kezdte meg müködését, hogy az okszerü baromfi-tenyésztésről egy felolvasást tartott és ugyanakkor némely jobb fajta baromfiakat be is mutatott.

Most, hogy kitüzött czélját megközelitse, ismét egy baromfi-kiállitást rendezett, hogy a gazdaközönségnek alkalmat adjon arra, hogy a jobb fajta baromfiakat megismerhesse és azokból egyes példányokat meg is vásárolhasson: ezen kiállitás védnökségére volt szerencsém megnyerni Nagyságodat: azért most ujolag felkérem, hogy a kiállitást ünnepélyesen megnyitni méltóztassék, s midőn ezen kegyességért Nagyságodnak az egyesület nevében köszönetet mondanék, mindnyájunk azon óhajának adok kifejezést, hogy mezőgazdaságunk minden ágának fejlesztésére és emelésére nagyságodat az Uristen sokáig éltesse.

Ezen üdvözlő beszédre Simonffy Imre polgármester ur a következő beszédben válaszolt:

Tekintetes elnök ur!
Tisztelt közönség!

Az okszerü baromfi-tenyésztésnek Debreczenben és vidékén leendő terjesztése és fejlesztése czéljából alakult egyesület részéről felszólittattam, hogy az általa itten rendezendő baromfi-, galamb- és madárkiállitásnak védnökségét vállaljam el.

Ezen megtisztelő felhivást szives készséggel fogadtam el, mert hiszen a polgármester minden előre törekvő közhasznu vállalatot támogatni, előmozditani köteles.

Minthogy a t. elnök ur előadása szerint a kiállitás a várakozásnak nemcsak megfelel, hanem azt tulszárnyalja:

nekem kedves kötelességem, a városi hatóság nevében is elismerést, köszönetet nyilvánitani a kezdeményezőknek, a kiállitóknak, a kiállitás rendezőinek és azon tisztelt hazánkfiainak, kik ezen kiállitásra a távol vidékről is megjelenni s ez által bennünket megtisztelni méltóztattak.

Amidőn még az országos baromfitenyésztő szövetség érdemes igazgatójának t. dr. Parthay Géza urnak fáradhatlan közreműködéséért nagyrabecsülésemet és köszönetemet különösen is kifejezem, egyszersmind a kiállitást megnyitottnak nyilvánitom.

A megnyitási ünnepélyes actus befejezése után Rácz Károly rázenditette a „Rákóczi“-t s mindnyájan bevonultak a kiállitási terembe, a hol a védnök ur Parthay Géza kiállitási elnök kalauzolása mellett a valóban figyelemreméltó kiállitást részletesen megtekintette.

A kiállitás nemcsak a kiállitott baromfiak nagy számánál fogva, hanem azok minősége s változatossága folytán is egyike a legérdekesebbeknek, sőt olyan mérvü, a minő még az országban nem is volt s nemcsak az ahhoz értők, hanem a laikus közönségre nézve kiváló érdekkel bir.

*

A közönség tájékozására tudatjuk, hogy belépti jegyek a helyi vasuton nem kaphatók, csak a helyi üzletekben, a hol a jegyeket vasuti tértijegygyel együtt szolgáltatják ki. Diák és gyermekjegy 15 kr, mely csakis a pénztárnál kapható.

Napi hirek.

Debreczen városi virilisták névsora.*)

1.	Steinfeld Mihály	9037 frt	57 kr.
2.	Fodor József	3684 „	73 „
3.	Csanak József	3168 „	22 „
4.	Simonffy Imre	3060 „	04* „
5.	Szikszay József	2807 „	84 „
6.	Kövesdy János	2696 „	45 „
7.	Horváth István	2498 „	38 * „
8.	Áron Manó	2215 „	64 „
9.	Rickl Géza	2078 „	61 „
10.	K. Tóth Antal	1948 „	66* „
11.	Schäffer Nándor	1830 „	49 „
12.	Sesztina Lajos	1820 „	01 „
13.	Jámbor Ferencz	1746 „	28 „
14	Dr. Rothschnek V. Emil	1693 „	16* „
15.	Dr. Sz. Szabó József	1679 „	68* „
16.	Vecsey Imre	1618 „	58 „
17.	Dragota Ignácz	1587 „	13 „
18.	Hajdu Gyula	1579 „	76* „
19.	Koszorus Lajos	1576 „	06* „
20.	Veczey Zoltán	1533 „	53 „
21.	Kuczik Gábor	1532 „	53* „
22.	Miklóssy Mózes	1531 „	22* „
23.	Stencinger Károly	1375 „	34* „
24.	Simonffy Sámuel	1268 „	40* „
25.	Áron Miksa	1250 „	77 „
25.	Bulezter Ágost	1231 „	68 „
27.	Liptay Miklós	1219 „	— „
28.	Geréby Fülüp	1148 „	15 „
29.	Sz. Nagy Károly	1099 „	31* „
30.	Kardos László	1080 „	47 „
31.	Bányai István	1076 „	21 „
32.	Fried Leó	962 „	07 „
33.	Nánássy László	951 „	25* „
34.	Berger Henrik	934 „	54 „
35.	Biederman Eizig	903 „	34 „
36.	Jóna István	852 „	06 „
57.	Kádár István	810 „	51 „
38.	Varga Ferencz	801 „	69 „
39.	Monár Mihály	785 „	21 „
40	Komlóssy Arthur	784 „	95* „
41.	Vecsey Viktor	775 „	30* „
42.	Harsányi Sándor	754 „	38 „
43.	Harangi Sándor	753 „	31 „
44.	Fied Emil	752 „	40 „
45.	Polgári András	706 „	59 „
46.	Dr. Ujfalussy József	742 „	95* „
47.	Fehér Herman	724 „	05 „
48.	Fabriczius Géza	719 „	47 „
49.	Weisz Mózes	716 „	39 „
50.	Weisz Lévi	716 „	39 „
51.	Scheer Bernát	710 „	37 „
52.	Őri Mihály	705 „	99 „
53.	Horváth Mihály	699 „	71 „
54.	Dr. Kola János	689 „	54* „
55.	Zádor Lajos	680 „	80* „
56.	Somogyi János	676 „	22 „
57.	Reviczky Emil	671 „	92 „
58.	Nánássy Ferencz	667 „	54 „
59	Knoll Rudolf	656 „	45 „
60.	Kovássy Ferencz	652 „	52 „
61.	Kerekes Géza	648 „	01 „
62.	Klein Gyula	626 „	67 „
63.	Telegdi K. László	622 „	70* „
64.	Liedermann Mihály	607 „	88 „
65.	Pásztor János	607 „	55 „
66.	Vágó Andor	600 „	38 „
67.	Nemes Kálmán	593 „	88 „
68.	Jeney József	590 „	92 „
69.	Szikszay Lajos	586 „	38 „
70.	Ungvári András	584 „	84 „
71.	Harsányi István	584 „	41 „
72.	Benyáts Emil	576 „	— „

*-gal jelöltek adója kétszeresen van számitva.

A magyar szineszet jubileuma.

A magyar szinészet, nemzeti erőnk alkotó hatalmának egyik kétségtelen tanuja, pár nap mulva üli száz éves jubileumát. Rövid, de nagy mult, mely tiszteletet érdemel; elismerésre kötelez.

Ama korban, midőn a nemzet sülyedésének legalsóbb fokán állott, hol a lelkiismeret az önudat elvesztével megszünik s mardosásának nyugtalanitó erejével nem sugalhatja, hogy ez az állapot szégyenletes, tarthatatlan, nem méltó egy nemzethez, mely országokat tudott teremteni; ama korban, midőn nyelvünk, ez a szeretett magyar nyelv, a müveltebbek által megvetve, csupán a parasztság és köznemesség használatában állott: ekkor állt össze egy kis csoport, hogy ő majd magyar nyelven fogja hirdetni az igét.

Akkor született a magyar szinészet, mikor kezdeményezőinek eget ostromló lelkesedésén kivül mi sem volt, mi az életben maradására, fölvirágzására reményt nyujtott volna. Mily szent elhatározás csodaereje buzditotta ez embereket, hogy ily őrületes tettre vállalkozzanak, hogy a tehetetlenséggel szembeszálljanak! Ők nehányan az egész világ hatalma ellen; pallérozott nyelv és irodalom nélkül, szellemi és anyagi eszközök hijával.

Hősöknek való küzdelem volt ez. Megküzdeni nemcsak a kormány és hatóságok fitymáló kicsinyelésével, nemcsak a nemzet közönyével s a külső körülmények kedvezőtlen voltával, hanem szembeszállani az elsötétedett kor előitéleteivel, türni a lenézetést, megvetést, magokra venni a tisztes társadalomból, sőt még a családból való kitaszitás átkát is.

S a magyar müvelődésnek e makacs apostolai, hevitve ama homályos sejtelemtől, hogy egy nagy és nemes, egy szükséges és magasztos missziót teljesitenek, mindent némán türtek. Koldusbottal kezeikben járták be az országot városról városra, faluról falura, éhezve, fázva, az erkölcsi elismerést még a kenyérnél is jobban nélkülözve. Türtek. Lelki szemeik előtt feltüntek a jövőnek győzelmi babérai.

Istenem, mily hosszu ideig késett az; de megérkezett. Elismertettek a nemzettel, hogy tanaik magasztosak, hogy pártolásra méltók. A hajléktalan muzsa szép templomot kapott, melynek oltára körül az áldozat nem hiába esett.

A szinház a szellemi világnak a lélekhez legközvetlenebbül szóló hatalmas közép pontja lett, melynél a müvészi ambiczio és lángoló hazafiság karöltve szolgál.

Fontos tényező a szinpad mindenhol, de mig másutt hivatását betölti ha az örök szépet szolgálja, addig nálunk kötelessége a koreszméket a költészet és müvészet lebüvölő formáiba öltöztetve szerettetni meg s a hazaolthatlan szeretetét oltva mindenkibe, azt a vágyat kelteni, hogy tehetségünkhöz mérve annak hasznára lenni is igyekezzék. Nálunk a szinészet életre keltő erő, föntartó, alkotó hatalom volt.

Tanulmányt lenne érdemes irni arról, hogy a politikai ujjászületés korában mennyiben voltak a szinészek a koreszmék szerencsés propagatorai.

S midőn az absolutizmus sötét korszakának jármai alatt nyögtünk, midőn a nemzeti érzés csak elfojtva kesereghetett s a gondolatok börtönbe zárva csörgették rabbilincseiket a müvészet tevékenysége, hol nyilatkozott szabadon? Mindabból mire büszkék voltunk mi maradt fenn, mit egészen sajátunknak mondhattunk? A szinház. Ide menekült a hazafiság, hogy a költészet és a müvészet alakjai közé elvegyülve szebb multjának romjain magasan lobogtassa nemzetiségünk zászlóját s a multnak emlékével egy szebb jövőnek reményét tartva fenn a hazában.

Száz éves multtal megerősödve, izmos alakban áll ma előttünk a magyar szinmüvészet. Huszonöt állandó hajlékból hirdeti, kétszerannyi társulat a magyar Thalia diadalát.

A magyar szinészet a kezdetben kiállott üldöztetésekért, elhanyagolásért kárpótlásul bizonyára kikérheti magának a pártolást.

Freystadtl Sándor.

73.	Huszár Károly	571	„	14 „
74.	Stern Győző	567	„	67* „
75.	Béressy Sámuel	564	„	72 „
76.	Erber Vilmos	563	„	91* „
77.	Simon István	559	„	80 „
78.	Szatmári István	559	„	50 „
79.	Malatinszky Ferencz	548	„	20 „
80.	Kaszanyiczky Endre	540	„	62 „
81.	Vásári István	539	„	43 „
82.	Szabó Kálmán	539	„	20* „
83.	Komlóssi Mihály	535	„	46 „
84.	Szikszay Gyula	534	„	42 „
85.	Dr. Balkányi Miklós	526	„	40* „
86.	Ifj. U. Vértessy István	526	„	24 „
87.	Horvát Tamás	522	„	94 „
88.	Zöld János	513	„	55 „
89.	Birinyi János	507	„	36 „
90.	Czégely Ferencz	504	„	81 „
91.	Feischl Károly	504	„	16 „
92.	Pájer József	503	„	05 „
93.	V. Szabó Miklós	499	„	91 „

Póttagok:

94.	Balogh Péter	498	„	85 „
95.	Tüdős János	497	„	06 „
96.	id. Mike Ferencz	494	„	19 „
97.	Kovács Sándor	490	„	50 „
98.	Bosznay Károly	490	„	21 „
99.	Fróhner Bernát	489	„	02 „
100.	id. Barcsay Miklós	487	„	07 „
101.	Szabó Antal	486	„	86 „
102.	Komlóssy Dezső	484	„	97 „
103.	Kéki Sándor	479	„	43 „
104.	Kiss Mihály	478	„	25 „
105.	Gáll József	476	„	41 „
106.	Ménes András	476	„	18 „
107.	Weichinger Károly	473	„	— „
108.	L. Nagy Bálint	471	„	61 „

— **Debreczen az aradi vértanuknak.** A debreczeni népes jogakadémia hallgatói élénk, hazafias mozgalmat inditottak meg pár nappal ezelőtt, hogy az okt. 6-án Aradon leplezendő szabadság szoborra a debreczeni hazafias érzelmü magyar jogászság is küldjön koszorut a dicső vértanuk emléke iránt érzett kegyelet jeléül. Fráter Béla 4 jh. elnöklete alatt tartotott a népes ifiusági közgyülés, mely nagy lelkesedéssel határozta el, a koszoru küldést. Október 6-án fog megérkezni a debreczeni jogászok diszes babér koszoruja Aradra nagy pálmalevélel és fikusokkal diditve s rajta széles, nehéz habos fekete szalagok a következő ezüst nyomásu felirással: „a tizenhárom vértanu emlékének — a debreczeni jogakadémia polgárai.“ A koszorupár nappal az elküldés előtt látható lesz egyik főtéri üzlet kirakatában.

— **Közgyülés.** A debreczeni vadásztársaság holnap, azaz pénteken, október hó 3-án délután 5 órakor közgyülést tart a városház tanácstermében. Az elnökség.

— **Ügyvedi kamara:** A debreczeni ügyvédi kamara Nemes Károly ügyvédet Kisujszállás székhelyilyel, dr. Kiss Dániel ügyvédet pedig Balmaz-Ujváros székhelyilyel, a kamara lajstromába folytatólag fölvette.

— **A egyéves önkéntesi tiszti-vizsgálat** ereménye. Teguap előtt hirdették meg az egyéves önkéntesek előtt, Váradon legközelebbi napokban megtartott tartalékos tiszti vizsgálat eredményét, mely szerint a nagyváradi 37, debreczeni 39, szegedi, 46. fehértemplomi 43, temesvári 61 és aradi 33 sz. ezredbeli, összesen 116 egyéves önkéntes közül a tartalékos tiszti állásra képesitve lettek százan, kedvezőtlen eredménynyel vizgáztak tizenhatan, kiknek még egy évet kell ezredeiknél szolgálniok. Ezen eredmény, összehasonlitva Magyarország és az ausztriai tartományok egyébb helyeiről érkezett tudósitásokkal, elégkedvezőnek mondható, csupán csak az kell még megjegyeznünk, miszerint a 37-ik és 39-ik ezredbeli önkéntesek koránsem feleltek meg annyira a várakozásnak, mint a többi emlitett ezredbeliek, a mit leginkább annak lehet tulajdonitani, miszerint ezek jobban birják a német nyelvet, mint amazok, igy történt, hogy a 37-ik ezredből 17 közül 4, a 39-ik ezredből pedig 19 vizsgázó közül 6-an buktak meg. Sikeresen vizsgáztak a 39 ik ezred önkéntesei közül: Bernáth Lajos, Bészler Kálmán, Baltazár János, Haselmayer Béla, Horvátn Lajos, Klár Samu, Lusztig Sándor, Murakőzy István, Nyiry Vilmos, Szakolczay Lajos, Szabó Béla, Thieszen Arthur és Tüdős Antal. — A 15-ik huszárezred önkéntesei mindanyian letették a vizsgát. A 3 ik honvéd gy. ezred önkéntesei is letették a vizsgát, és pedig Valther József, Kállay László, Dobó Imre, Horváth András, Ekes Zsigmon, Pavlicsek Jakab Béla, Meisels Ferencz, Debreczeni Sándor (kitünően), Trux Miklós, Jakobovics Ignácz. — Az uj honvéd önkéntesek első kiképeztetésük végett ma Budapestre utaztak, honnan a jövő hó végén jönnek haza.

— Az **1889 ki sorozás eredményéről**, érdekes adatokat tesz közzé a tehnikai-adminisztrativ katonai bizottság. Ez adatok értéke annyival nagyobb, mert ez az első sorozás az uj véderőtörvény óta. A besorozottak száma jelentékenyen emelkedett. Mult évben az első három korosztályban 734.191 hadköteles volt; ebből bevált 154.146. 1888-ban, a mikor 150.000-rel több volt a hadköteles, csak 132.695, 1887-ben, mikor 127.000 rel volt több a hadköteles, mint 1889-ben, csak 153.474 ember vált be. Ez a magasabb szám az ideiglenesen felmentetteknek és a kevésbbé alkalmasoknak a póttartalékba való besoroztatása által volt elérhető. Nem alaptalan az az aggodalom irja a P. Ll. hogy a „kevésbé alkalmasok“-nak ily nagy számban való besorozása nem lesz előnyére a hadseregnek a háboruban. Ezek a sok fáradságtól ki fognak dülni, mielőtt még az ellenség elé érnek. Mint kimerült ott fognak az árok szélén maradni, a csapatokat megrontják, fegyvereiket és lőszereket elvesztik, megtöltik a kórházakat és terhére lesznek mindenkinek.

— A **ref. papok orsz. értekezletét** tegnap folytatták és befejezték az ev. gimnázium disztermében Kovács Albert elnöklete alatt. Miklóssy Márton jegyző szavazást kért a fölött, hogy a tegnapi értekezlet határozatát fentartja-e vagy nem? Hosszas vita indult meg e kérdés körül. Kiss Albert orsz. képviselő, Frater Sándor és Kovács Albert elnök ismételt fölszólalása után ez utóbbinak azt az inditványát fogadták el, hogy olvassák fel a nagykárolyi elaboratumot s azután a tegnap kiküldött bizottság emlékiratát s aztán szótöbbséggel határozzanak, hogy melyket fogadják el. A felolvasás megtörténvén, Asztalos és Péntek Ferencz felszólalása után Kiss Albert orsz. képviselő az uj peticziót elfogadja némi módositással. Az ő véleménye az, hogy az 1848. évi 20. törvényczikk teljes végrehajtásának követeléséhez ragaszkodni kell. Ha most nem volna abban a helyzetben, hogy a törvényt egész terjedelmében érvényre emelje, kérjék addig is, hogy a konvent a törvényhozás utján hasson oda, hogy legalább a lelkészek igazán szomoru helyzetén segitsen. A konvent ez értelemben irjon fel a törvényhozáshoz. A közgyülés általánosságban a Kiss A. módositásával elfogadta az előterjesztett uj elaborátumot. Végül az elaborátum benyujtására egy végrehajtó bizottságot alakitottak. Ezután Péntek Ferencz inditványát tárgyalták, egy lelkészi-egylet alakitása tárgyában. Az ügyet Kovács Albert inditványára a végrehajtó bizottsághoz tették át. Az elnök zárszavaival a közgyülés véget ért.

— **Sajtó pörök.** Lőrinczy István magán vádlónak Dr. Hoffmann Mór volt lapszerkesztő, dr. Belényesi András volt lapszerkesztő, beregszászi-, és Piringer János lapkiadó s nyomdatulajdonos nyiregyházi lakos ellen rágalmazás miatt folyamatba tett sajtóperében az esküdtszéki tárgyalásra okt. 27-dike tüzetett ki a debreczeni kir. törvényszék tárgyaló termébe. — E tárgyalásra az esküdtek negyedik osztálya hivatik be. — Ellenben a közvádlónak Jurkovics Ottomár nagyszentmiklósi kir. járásbiró képviseletében König Salamon ugyanottani lakos lapszerkesztő ellen rágalmazás miatt inditott sajtópöre visszavonatott.

— **Ifju Csikes Ferencz**, ki éveken át mint segéd több helybeli fodrász üzletben müködött üzletet nyitott a sas-utczán Vilmos Lajos serházával szemben. A derék ifju kezdő iparost ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Verseny kuglizás.** A pénzügyi tisztviselők kuglizó egylete folyó hó 5-én Vasárnap délután nagy verseny kuglizást rendez, melyre az egyleti tagurakat valamint a versenyben résztvenni kivánó t. Közönséget egész tisztelettel meghivja az elnökség.

— **Szakálas bajuszos nő** fogja magát mutogatni holnaptól kezdve a vásártéren. Az érdekes természeti tünemény — érdemes a megnézésre. A nő neve: Barcsi Szidonia.

— **Franczia, német nyelv.** Szeptember hó 1-jén megkezdtem ismét a franczia és német nyelvbeni oktatást, elismert rendszerint; tandij mérsékelt, 3—5 tagból álló csoportban előnyös feltételek mellett; gyermekeknél különös sulyt fektetek a szépirás gyakorlatára. A magyarázat magyar nyelven adatik — Tanitványaim kényelmére lakásomat-áthelyeztem czegléduteából a szt. Anna utczai 2541 szám házba. — Tisztelettel mechini Marianna.

Az ő ajkai.

(Catulle Mendes.)

— Haja? — kérdém őt.

— Haja? — szólt Valentin. Nem hasonlit az sem az arany visszfényéhez, sem a nap sugaraihoz, mert az arany hideg, a nap fénytelen. Nem . . . meleg és sugárzó az, égető, a szemet vakitó, némelykor szőke, mint a világos burgundi bor, majd setétsárga, mint a régi konyak, fürtökben omolva a vállakra izzó szénhez hasonlitva, olyan, mint valami összeszoritott retenettes tüzvész és oly bódító illat áramlik ki abból, hogy az ördög alkotta e hajzatot — az ördög, mely a szép leányok haját fésüli és a fürtöket pokoli lángjaival göndöriti.

— Homloka? — kérdem!

— Homloka? — szólt Valentin. Keskeny és fehér s ugy néz ki, mint valami hókötelék, melyet szemöldjei felé helyeztek, hogy a vágyak feltörekvő tüzét csillapithassák.

— Orra? — kérdém.

— Orra? — szólt Valentin. Én egyszer egy vidám verset költöttem ez orra, melyben elzengtem, hogy ugy néz ki mintegy rózsás arczára ült madár, mely gyöngéd szárnyait lebegteti és farkát merészen a légürbe nyujtja.

— Szemei? — kérdém.

— Szemei? — mondá Valentin. Ha az ember két feketére égetett topáz szivébe egy-egy gyémánt cseppet olvaszthatna, melyekben — egy-egy szikrába egyesülve, — a sugarak összes fénye, a csillagok egész ragyogása szenderegne — akkor e topázok talán hasonlitanának az ő szemeihez.

És arcza? — kérdém.

— Arcza!? — szólt Valentin. Miután a jelen kor fiatal leánya, bőrének ragyogó fehérségét az illatszerek hazugságával párositja. Naiv és egyszersmind körül-van lebegve mesterséges illatoktól. A ki arczát érinti, az erdei rózsa illatát véli érezni, melyet Ylang-Ylangban fürösztöttek meg.

És ajkai? — kérdém.

Valentin megakadt.

— Az ő ajkai? — szólt. Alig láttam még.

— Alig láttad még?

— Természetesen, — szólt Valentin és nevetett. Hisz szüntenül csókolom.

Szinház.

(V.) Palotay Piroska a társulat legtehetségesebb nőtagjainak egyike, tegnap a „Tücsök“ czimszerepét mutatta be sikerült, tanulmányra vallo alakitásban. Játéka némely részébe vegyült ugyan egy kis affectatio s az érzelmeket és szenvedélyeket nem elég természetes, bár megengedjük elég hatásos arczjátékkal s mozdulatok kiséretében interpretálta — de ennek daczára átérzett s öntudatos alakitásáért nagyon megérdemelte a sürü tapsokat. Legsikerültebb jelenete volt mikor meg mutatja a dévaj legényeknek s lányoknak bérmálási emlékét — s kiönti a szegény kis tücsök megbántott szive minden keserűségét. A hires árnyjelenetet is sok kellemmel játszotta meg — s kedves jelenség volt az utolsó felvonásban mikor Barbeaud apóékhoz jön. — Hangban mozdulatban hü kifejezője volt egy szegény, szerelmes kis árvaleánynak, s egyáltalában egész játéka folyamán mindég megtalálta visszafojtott szerelemnek, a büszkeségnek, az önérzetnek, s az ébredő szenvedélynek — szerepe ez alapvonásainak — igaz hagját, Lászinénak egyik régi jó szerepe: Fadette anyó — s Barleaud apóvali jelenlétében, játékában hatalmas drámai erő nyilvnult. Püspöki is igen jó alakot mutatott be a gőgös, de azért jó szivü s fokonként meglágyuló, vén parasztban. Landry és Didier szerepeit Goth és Hatvani emelték érvényre. Az ensemble sikeréhez még Tájkerti B. és Havyné járultak. A karszemélyzetnek különösen női tagjai közül, mint ismételten meggyőződtünk — némelyik alig néhány szónyi szerepét is alig tudja elmondani. Vagy hadar, vagy trémázik, vagy olyan lassan mondja, hogy érteni sem lehet. Palotay egy koszorut is kapott.

Szinházi müsor.

Szombaton páros bérletben „Czigánybáró“, operette.

Vasárnap páratlan bérletben „Magdolna“ Komlóssy Ida első felléptéül.

Hétfőn oct. 6-án „II. Rákóczy Ferencz fogsága“.

Kedden páratlan bérletben „Orfeus a pokolban“, operette, az összes operette személyzet fellépésével.

Közgazdaság.

Zóna az áruforgalomban. Emlegetés tárgya régebben is volt már, de most azt jelentik, hogy Barros Gábor kereskedelmi miniszter már uj évre é etbe akarja léptetni a vasuti teher-zónadijszabást. Ez jelentőségben még sokkal nagyobb reform lenne a személyszállitási zóna-tarifánál. A terv szerint, mint irják, az egész ország csak három teherszállisi zónából állana s az első az 1—200, a második a 200—400, a harmadik négyszáz kilométernél nagyobb távolságokra terjedne. — Mindegyik zónára egy egységes dijtétel volna érvényes és az uj rendszer szerint a szállitás átlag 33%-val lenne olcsóbb, mint most. Budapest érdekében ez ujitásnál is nagy kedvezményekről gondoskodnak s valaint a személyforgalomnál, ugy a teherszállitásnál is egyik kitüzött czél az, hogy a főváros legyen a központ. Gazdák, kereskedők s igy közvetve a fogyasztó nagyközönség méltán kivánhatják a terv megvalósitását.

Magyar kereskedelmi részvény társaság van alakulóban Baross Gábor kezdeményezése folytán Budapesten. Az alapitók, a főváros legjobb nevü üzlet emberei, most küldötték szét a felhivást a részvények jegyzésére. A társaság czélja: a magyar korona országainak kereskedelmében részt venni, azt kitelhetőleg támogatni és pedig részint bel és külföldi áruczikkek adásvevése, részint bizományban való vétele és eladása, a kivitellel vagy behozatallal foglalkozó czégeknek támogatása és általán a tevékenység fejlesztése utján; továbbá kereskedelmi társaságok külföldön való létesitése és különösen uj fogyasztási piaczok fölkeresése és fölhasználása. A társaság kereskedelmi müködését különösen a Fiumén át való kivitelre és behozatalra, ugyszintén a keleti országokkal való forgalom támogatására fogja fektetni. A kereskedelemügyi miniszter a társaságot minden lehető törvényes támogatásban részesiteni hajlandó. A társaság alaptőkéje — melyből ezuttal csak 1. 200,000 frt o. é. bocsáttatik aláirásra — 2.500,000 o. é. forint, mely töke 12,500 darab, 200 forintról és bemutatóra szóló részvényre oszlik el. A legkisebb jegyzés, mely elfogadtatik, 5 darab részvény egyénenként. Az aláirás 1890. évi okt. 21-én, déli 12 órakor lezáratik.

A német marhabeviteli tilalom enyhitése. A berlini „Volkszeitung“ Mittelwalde-Medzibozból, a sziléziai Oels herczegségből azt a figyelemreméltó hirt jelenti, hogy a kormány a földbirtokosoknak megengedte élő tenyészállatoknak Ausztriából és Magyarországból való behozatalát. A marhabeviteli tilalomnak ez az első ilynemü enyhitése.

DEBRECZENI VÁROSI SZINHÁZ.

Holnap pénteken, 1890. október 3-án, páratlan bérletben:

Bőregér.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét irta Strausz.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Bosznai J. és Társa

DEBRECZEN, Czegléd-utcza.

Ajánlják az őszi és téli idényre ujjonnan nagyválasztékban érkezett

Legujabb női ruha kelméket

35 krtól — dupla szélességben — a legfinomabb minőségig.

Különös nagy választék:

finom

FEKETE DIVAT KELMÉKBEN

továbbá mindennemü

RUHA DISZEKBEN.

Peluche, bársony és bársony szalag minden szinben.

Divat termünket megnagyobbitottuk és ujonnan rendeztük be, a hol a legkényesebb igényeknek is megfelelő

női ruhákat, köpenyeket és **kabátkakat** (Jaquet) a legmérsékeltebb árak mellett készitetünk.

JAEGER.

Kardos Lászlónál

Czegléd utczai fő és piaczi fióküzletében:

kaphatók: az eredeti és egyedül valódi Jaeger egészség fenntartó és fejlesztő ingek, ujjasok, lábravalók, férfi és fiuk részére.

Ingek, ujjasok, vállfüzők, vállfüzővédők, bugyogók, szoknyák, mellvédők, térdmelegitők, hölgyek és leányok részére.

Lovagló mellények, lábszármelegitők, haskötők a katonaság részére.

A gyakorlat folytán legkitünőbbnek bizonyult egészségvédő mosható Jaeger gyapju utczai fiuöltönyök minden szinben és többféle szabás szerint.

Férfi, női, rövid és hosszu harisnyák.

Nagyválaszték szines ablakfüggönyökben, gyapju ágyteritőkben és flanell takarókban

Rumburgi, Creas és Irlandivásznakban, fehér és szines zsebkendőkben, teljes **kiházasitási** kelengyékben valamint minden e szakmába vágó czikkekben.

Szabó Lajos Fiai,

DEBRECZEN, Rózsatér.

Az őszi idényre raktárra érkeztek

Divatos női ruhaszövetek

hozzáváló legujabb diszek,

Szines mosó velezek,

nagyválasztékban s igen olcsó árakhoz.

Téli (Himalaya) kendők,

minden nagyságban

DR. BÜK GEZA

az összes orvositudományok tudora

Kendel: d. e. 8—10) d. u. 3—4) óráig.

Szegényeknek ingyen.

Lakik: Nagy-czegléd-utcza 2578. sz.

(Ábrahám ügyvéd ur házában.)

Eladó tanya

53½ hold első osztályu, uj osztásu szántóföld, jó karban levő tanya épülettekkel ellátva, fél órányira a várostól, holdja 200 frtjával számitva, előnyös föltételek mellett eladó, értekezhetni a tulajdonossal.

Nagy-uj-utcza 1593. szám alatt.

7845.
1890.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város 7900 frt erejéig zárt ajánlat utján zabot óhajtván beszerezni, a zárt ajánlatok beadásának véghatáridejéül 1890. Október 8. napjának d. e. 10 órája tüzetik ki, — zárt-ajánlatok 790 frt. bánatpénz vagy ennek megfelelő óvadékképes értékpapirok és minta zabbal felszerelendők s a polgármesteri hivatalban adandók be fent kitüzött határidő előtt. — Utóajánlatok el nem fogadtatnak. — Szállitás ez évben bevégzendő. — Fizetés 300 métermázsánként utólagosan lesz; — Bánatpénz utolsó részlet fizetésbe tudatik be. — Véghatáridőre nem szállitó, bánatpénzét veszti s a beszerzés az ő kárára és veszélyére eszközöltetik a város által. — Zab átvétel város istállónál lesz, ajánlatok felbontása kitüzött időben a városház kistanácstermében eszközöltetik. — Ajánlatok elfogadása felett a városi tanács dönt.

Debreczen 1890. Szeptember 29-én.

A városi tanács.

Kiadó bolt.

Czegléd-utczán a 2155. sz. házban, szemben a gyógyszertarral és szinházzal, napmentes északi oldalon, a ház modern átalakitása folytán egy nagy, elegáns tükör-ablak kirakatokkal ellátott 64 négyszög méter terjedelmü bolt kiadó, mely azonban kétfelé is különithető: ez esetben az egyik boltra két, 4—4 négyszög méter kirakat és ajtó jut, a másikra egy 4 négyszög méter kirakat és ajtó, mindegyik önálló gázvezetékkel, vörös márványlépcső és aljzattal ellátva. Az egész már szeptember hó 15-én használatba vehető.

Kunz József és Társa

Budapest, Debreczen, Nagyvárad

Legujabb

ŐSZI és TÉLI

ruhaszövetek,

szintartó velezek,

téli kendők és Trico derekak

nagy választékban érkeztek!

A nagy vásàr-téren.

Csak Október ho 9-éig.

MONTENEGRO

Nagy állatsereglete

Spanyolországból, Európa legnagyobb szemléleti kiállitása

mely áll 24 kocsiból 100 vadállatból a világ minden részéből s 200,000 forint értéket képvisel, felállitva saját rosz idő s eső ellen biztositott s fényesen kivilágitott csarnokában, mely 2000 embert magában fogadhat.

naponként 2 nagyszerü

idomitási előadás

dé'után 4 órakor és este 7 órakor,

mikor az összes ragadozó állatok étkezése történik

Az idomitási előadások

a jelenkor leghiresebb 6 állatszeliditője által lesznek előadva.

HELYÁRAK: I-ső hely 60 kr, — II-ik hely 40 kr, — III-ik hely 20 kr.

Katonák és gyermekek minden helyen félárt fizetnek. — Tanulók tanitójuk kiséretében reggel 9 óráig délután 3 óráig az I-ső helyen személyenkint 10 krt fizetnek.

Mély tisztelettel

MONTENEGRO EDUARD,

igazgató, az álatsereglet tulajdonosa.

BADE A., üzletvezető és képviselő. **CHEVALIER GUSZTÁV** titkár. **MÜLLER LORENZO** èlelmező.

Szent-Királyi és Kalenda, Debreczen.

Padlózatok számára:

Keil Alajos

Padlózat-fénymázát

Bécsből,

mint legkitünőbb mázoló-szert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó, szép, fényes és tartós, — 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis „ „ — „ 68 „

Keil Alajos Bécsből

Viaszk-kenőcsét

mint legjobb és legegyszerübb beeresztő-szert kemény padló számára.

Egy köcsög àra 60 kr.

legmelegebben ajánlja

Szent-Királyi és Kalenda,

DEBRECZENBEN, a városháza épületében.

Megrendelések olyan helyekről, hol raktárak nincsenek, **Alois Keil, Wien IV.** Resselgasse 5. gyári raktárába intézendők. Egy 5 kilós csomag ára 6 frt o. é.

A „DEBRECZENI ELLENŐR"

könyvkiadóhivatalában

megjelentek és kaphatók a következő könyvek

Vértesi Arnold összes munkái I—VII. **vaskos diszkötés.** Egy-egy kötet ára . . . . . 2 frt 10 kr.
a 7 kötet együtt . . . . . 14 „ — „

Gróf Vay Dániel „Magyarország története" 3 vaskos diszkötet ára . . . . . 7 „ — „

Vértesi Arnold „Páriák" elbeszélés ára . 1 „ — „

Vértesi Arnold „A bojár leánya" regény 2 köt. ára 2 „ — „

Vértesi Arnold „Fecskefészek" regény 1 köt. ára 1 „ — „

Vèrtesi Arnold „A jegyző kisasszony" regény 1 kötet ára . . . . . 1 „ — „

Vèrtesi Arnold „A debreczeni diák" regény 1 kötet ára . . . . . 1 „ — „

Zolthay Lajos Tiszántuli egyházkerületi térképe vászonra huzva (leszállitott ár) . . 1 „ 50 „

Vértesi Arnold „Öngyilkosok" elbeszélések ára 1 frt — kr.

Karczag Vilmos „Ma és mindig" elbeszélések ára . . . . . 1 „ 50 „

Karczag Vilmos „Szerető szivek" elbeszélések ára . . . . . 1 „ 20 „

Karczag Vilmos „Macskák" (történetkék) ára 1 „ — „

Molnár László „Egy kis város krónikája" elbeszélések, ára . . . . . 1 „ 20 „

Mátray Lajos „Fazekas Mihály élete és munkái" ára . . . . . 1 „ — „

R. P. O. „Titkos szerelem" regény 1 kötet ára — „ 80 „

Bugyi Sándor debr. talyigás kalandjai 1 kötet — „ 60 „

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

Debreczen 1890. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr" könyvnyomdájában Széchényi-utcza SIMON-ház.